

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE W PŁOCKU

Abstrakt

W artykule podjęto próbę określenia intensywności napływu i stanu zakumulowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwie mazowieckim. Wyodrębniono i scharakteryzowano główne nurty rozważań teoretycznych podejmujących problematykę przepływów kapitałowych. Wskazano na istotne czynniki pozytywnie stymulujące napływ kapitału do Polski, w tym do województwa mazowieckiego uwzględniając ocenę poziomu atrakcyjności regionów gospodarczych. Analizie poddano nierównomierne rozłożenie potencjału ekonomicznego województwa. Udowodnione zostało olbrzymie przestrzenne zróżnicowanie wewnątrz regionu pod względem uwarunkowań do prowadzenia działalności gospodarczej i w ślad za tym do aktywności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym.

Słowa kluczowe: bezpośrednie inwestycje zagraniczne, zachęty inwestycyjne, region.

Wprowadzenie

Przepływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na świecie jest jedną z form mobilności kapitału, której wzrost natężenia obserwowany od ostatniej dekady XX w., wywołany został w olbrzymim stopniu postępowaniem technologicznym. Szybkiej globalizacji rynków finansowych sprzyjały również postępująca deregulacja, wzrost znaczenia inwestorów instytucjonalnych, sekurytyzacja oraz rozwój rynków instrumentów pochodnych. Przyptywy bezpośrednich inwestycji zagranicznych (dalej: BIZ) są jedną z form przepływu kapitału, która jest ściśle związana z działalnością korporacji transnarodowych uznawanych powszechnie za podstawowy podmiot procesu globalizacji. Obecnie największe strumienie przemieszczają się pomiędzy gospodarkami krajów rozwiniętych (około 55% światowych napływów i blisko 75% odpływów)¹. Dla krajów takich jak Polska inwestycje typu greenfield, będące częścią składową BIZ, stanowią istotne zasilenie kapitałowe przynoszące wymierne efekty zwłaszcza na rynku pracy. Stąd tak istotna jest nie tyle wartość całego strumienia przepływu kapitału co wartość projektów inwestycyjnych. Pod tym względem Polska pozostaje liderem wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Celem artykułu jest ocena intensywności i znaczenia inwestycji zagranicznych napływających i zakumulowanych w województwie mazowieckim na tle ogółu inwestycji zagranicznych goszczących w Polsce. Biorąc jednak pod uwagę duże zróżnicowanie potencjału ekonomicznego województwa mazowieckiego można przypuszczać, że jego część północno zachodnia, tzn. subregion płocki wykazuje

rozbieżne z wartościami uśrednionymi dla województwa wskaźniki zaangażowania kapitału obcego. Artykuł składa się z czterech części. W pierwszej przedstawione zostaną wiodące, wybrane teorie ekonomiczne badanego zagadnienia. W kolejnych rozważania poświęcone zostaną ocenie napływu BIZ do Polski z uwzględnieniem struktury geograficznej i sektorowej. Osobna część ukaze opis zarówno wielkości napływu, jak i wymiernych efektów działalności przedsiębiorstw z kapitałem obcym w badanym województwie z uwzględnieniem perspektywy subregionu płockiego. Główne wnioski zawarto w podsumowaniu.

BIZ – spojrzenie teoretyczne

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne są ważnym strumieniem transferu kapitału na świecie. Świadcząc o postępie globalizacji gospodarki światowej są ważną częścią transgranicznych przepływów kapitałowych, stanowią również istotną część rachunku finansowego w bilansie płatniczym. Postępujący liberalizm gospodarczy przyczynił się do znacznej intensyfikacji przepływów kapitałowych zwłaszcza począwszy od lat 80. i 90. minionego wieku, kiedy to między innymi konsensus Waszyngtoński (liberalizacja rynków finansowych swoboda kształtowania się stóp procentowych) włączył gospodarki rozwijające się do grona krajów zainteresowanych i zaangażowanych w przepływy kapitału², co również w Polsce w połączeniu z reformami gospodarczymi przyniosło po 1995 r. wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Są one uznawane za najbardziej zaawansowany sposób wejścia

przedsiębiorstwa na rynki obce, a firmy które są eksporterami tej formy kapitału to w przeważającej mierze korporacje transnarodowe.

Rozwój zjawiska przepływu BIZ znajduje również swoje odzwierciedlenie w świecie nauki. Wieloaspektowe teorie daty między innymi efekt w postaci różnorodnych, choć zbliżonych definicji tej kategorii. Jednoznaczność i akceptację zarówno teoretyków, jak i praktyków uzyskano dzięki definicji OECD, według której zagranicznym inwestorem bezpośrednim jest przedsiębiorca (osoba fizyczna, przedsiębiorstwo, publiczna osoba prawna lub ich grupa) dokonujący inwestycji w kraju goszczącym w rozmiarach obejmujących co najmniej 10% udziału w kapitale akcyjnym (głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy), co zapewnia efektywny wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem³. Cechą odróżniającą BIZ od np. wędrującego kapitału spekulacyjnego jest towarzyszący mu często przepływ technologii, know-how. Przedsiębiorstwa goszczące odnotowują również zwiększenie kapitału ludzkiego i innych niematerialnych form aktywów. Wyróżnić można podstawowe formy lokowania inwestycji bezpośrednich. Inwestycje typu greenfield polegają na budowie od podstaw przedsiębiorstw w kraju goszczącym. Natomiast druga forma to tzw. brownfield, gdzie inwestor dąży do przejęcia wpływu w istniejącym już przedsiębiorstwie poprzez np. wykup odpowiedniego pakietu akcji lub udziałów lub współpracę z partnerem lokalnym w spółce joint venture.

W Polsce instytucją zbierającą dane o wartości napływu BIZ jest Narodowy Bank Polski, który ukazując strukturę napływu dzieli je na: wniesienie udziałów kapitałowych, reinwestowane zyski, pozostały kapitał (głównie kredyty). Przykładami BIZ mogą być: budowa nowej fabryki przez inwestora z innego kraju, zakup co najmniej 10% akcji danej firmy przez obcego inwestora, pożyczka od firmy „matki” dla firmy „córki”, reinwestowanie zysków.

W kontekście rozważań makroekonomicznych przepływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyjaśnić można występowaniem różnic w wyposażeniu czynników produkcji pomiędzy krajem eksportującym kapitał a krajem goszczącym. Istotne makroekonomiczne koncepcje BIZ traktujące o zasadności długoterminowych przepływów kapitałowych skupiają się na rozważaniach o kształtowaniu się pozycji inwestycyjnej lub też pozycji konkurencyjnej na rynkach zagranicznych. Podnoszą także kwestie względnych przesunięć kosztów siły roboczej⁴. Autorem tej ciekawej koncepcji zwłaszcza z perspektywy gospodarki polskiej jest K. Kojima.

Dokonał on podziału tego typu inwestycji na dwie grupy:

1. Inwestycje substytuujące handel są raczej efektem rachunku ekonomicznego na szczeblu przedsiębiorstw dokonujących ekspansji zagranicznej, które starają się wykorzystać przewagę monopolistyczną lub oligopolistyczną (ten typ inwestycji opiera się zatem na determinantach mikroekonomicznych).
2. Inwestycje wspierające, generujące handel, wykorzystywane są tu zmiany zachodzące w poszczególnych krajach dotyczące kosztów pozyskania siły roboczej i kapitału. Produkcja przemysłowa stale przemieszcza się z krajów o względnie droższej sile roboczej do krajów, gdzie jest ona relatywnie tania.

Należy tu jednak zauważyć, że przyjęty schemat analizy oddaje istotę przepływów kapitału w relacji i kierunku kraj rozwinięty a kraj rozwijający się. Teorie makroekonomiczne nie precyzują jednakże, jaka powinna być różnica pomiędzy krajem rozwiniętym, skąd przemieszcza się kapitał a krajem goszczącym o mniejszym doświadczeniu rynkowym. Z punktu widzenia problemów ogólnogospodarczych możemy napływ kapitału ujmować również z uwagi na możliwość jego wpływu na bilans płatniczy, a także wzrost gospodarczy. Występowanie odmiennych obszarów walutowych oraz celnych, a także zróżnicowanie stóp procentowych powoduje wędrowkę kapitału w poszukiwaniu większej stopy zwrotu. Napływ BIZ, ich nadwyżka odnotowywana w bilansie płatniczym, może niwelować zagrożenia wynikające z deficytu handlu zagranicznego i całego rachunku obrotów bieżących. Z drugiej jednak strony mogą również pojawić się problemy w bilansie płatniczym kraju przyjmującego chociażby z powodu tych inwestorów zagranicznych, którzy potrafią transferować zyski przewyższające napływ kapitału. Kładąc natomiast w rozważaniach nacisk na związek z czynnikami wzrostu gospodarczego można potraktować BIZ według teorii neoklasycznej jako egzogeniczny czynnik, który uzupełnia krajowe oszczędności. Inną natomiast rolę inwestycji zagranicznych postrzegają zwolennicy tzw. nowej teorii wzrostu gospodarczego (teoria wzrostu endogenicznego), według których oddziałują one głównie za sprawą efektów zewnętrznych.

Wspólnym wykładnikiem łączącym natomiast liczne teorie mikroekonomiczne wyjaśniające przepływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich jest postrzeganie przedsiębiorstwa jako inwestora, który decyduje się na działalność w zagranicznym środowisku ekonomicznym. Wiąże się to z poważnym ryzykiem i kosztami, które powinny zostać zrekomensowane możliwością osiągnięcia

ponadnormatywnej nadwyżki. W ostatnich dekadach w analizie zagranicznej ekspansji przedsiębiorstw dominuje paradygmat eklektyczny opracowany przez J. H. Dunninga, którym wykorzystuje wiodące wątki teorii internalizacji (głównie teoria kosztów transakcyjnych), organizacji przemysłu (budowanie przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa) oraz lokalizacji (wyboru miejsca działalności za granicą)⁵. Zgodnie z nimi możliwe jest podjęcie bezpośrednich inwestycji zagranicznych jeśli jednocześnie wystąpią trzy wiązki przewag:

- specyficzna przewaga własnościowa (ownership specific advantages),
- specyficzna przewaga lokalizacji (location specific advantages),
- specyficzna przewaga internalizacji (internalization specific advantages)⁶.

Ostatecznie można stwierdzić, że o zainteresowaniu inwestorów zagranicznych danym krajem, regionem decyduje stopień jego konkurencyjności. Uwzględniając wielopłaszczyznowe determinanty określające kierunki przepływu kapitału można zauważyć, że szeroko rozumiana konkurencyjność regionu, klimat inwestycyjny, ocena ryzyka stanowią ważne przesłanki decydujące o sile przyciągania inwestorów zagranicznych. Ostateczny bilans korzyści i kosztów napływu kapitału zależy od zdolności absorpcyjnych kraju związanych z jakością instytucji i czynników wytwórczych⁷.

Oczywiście, jak pokazują badania, Polska wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej postrzegana jest jako atrakcyjny region dla lokowania kapitału, przy czym dane statystyczne mówią o tym, że pochodzi on głównie z rozwiniętych krajów Unii Europejskiej⁸. Wśród najważniejszych walorów inwestycyjnych naszego kraju można wymienić;

- duży rynek zbytu,
- dostępność dobrze wykształconej i relatywnie taniej siły roboczej,
- korzystne położenie geograficzne,
- względne bezpieczeństwo prawne i ekonomiczne (przynależność do UE),
- dogodny dostęp do rynków Unii Europejskiej (dla inwestora spoza UE),
- brak barier handlowych (dla inwestora z UE),
- wystarczająca luka technologiczna (możliwość osiągnięcia przewagi nad producentami nie wykluczająca sięgnięcia po usługi lokalnych dostawców, komponentów).

Napływ i stan zobowiązań z tytułu BIZ w Polsce

Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat nierezydenci postrzegali Polskę jako atrakcyjne miejsce

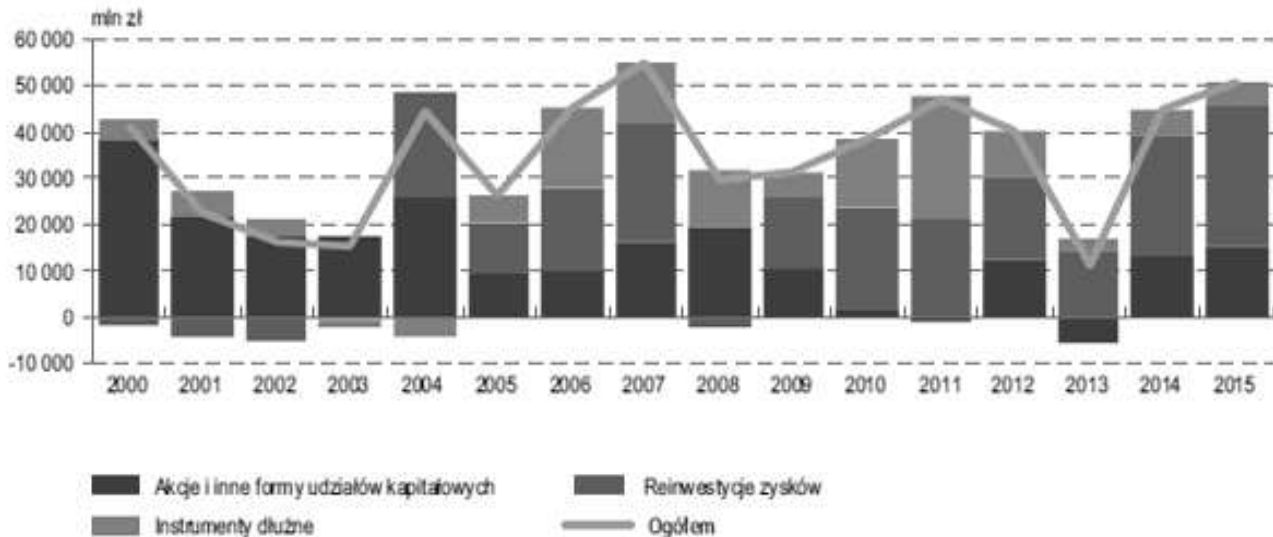
lokowania kapitału w postaci inwestycji bezpośrednich. Polska wśród krajów europejskich postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce inwestowania. Nasza gospodarka lokowana jest na piątym miejscu w Europie wśród potencjalnych lokalizacji inwestycji zagranicznych. W 2015 roku znaleźliśmy się na siódmym miejscu wśród krajów europejskich pod względem liczby rozpoczętych projektów. Natomiast biorąc pod uwagę liczbę tworzonych dzięki inwestycjom miejsc pracy w 2015 roku (19651 miejsc pracy) zajęliśmy drugie miejsce w Europie po Wielkiej Brytanii (42336 miejsc pracy) wyprzedzając takie kraje jak Niemcy, czy Rosja¹⁰. W 2015 roku napływ kapitału netto z tytułu tych inwestycji zanotował wzrost o blisko 13% w stosunku do roku poprzedniego i osiągnął pułap 50,8 mld zł. Jest to największa wartość jaką pozyskała nasza gospodarka od czasu światowego kryzysu finansowego w latach 2008-2009. W gospodarce światowej zaobserwowano analogicznie korzystne zmiany w wielkości przepływów inwestycji bezpośrednich. Osiągnęły one wartość bliską 1,8 bln USD, co stanowiło wynik najlepszy od czasów wspomnianego kryzysu.

Wysokie zyski osiągnięte przez podmioty bezpośredniego inwestowania, dające podstawę do ich reinwestowania (30,4 mld zł) stanowiły w Polsce istotną pozycję w strukturze napływu kapitału. Pozostałe składniki napływu kapitału netto w 2015 roku to dodatkowo saldo napływu kapitału z tytułu akcji i innych form udziałów kapitałowych w wysokości 15,5 mld zł oraz saldo transakcji instrumentów dłużnych opiewające na 4,9 mld zł.

Kapitał napływał do Polski głównie z krajów europejskich, a przede wszystkim z państw Unii Europejskiej (49,5 mld zł, z czego państwa strefy Euro wyeksportowały 33,6 mld zł). Należy przy tym zaznaczyć, że cechą silnie charakteryzującą ogół wielkości napływającego kapitału jest znaczny zakres pojedynczych dużych transakcji.

Rozpatrując natomiast stan zobowiązań Polski z tytułu inwestycji bezpośrednich w 2015 roku (6 712,1 mld zł) należy zauważyć, że po raz pierwszy zanotowano ich nieznaczny (4,2%) spadek w stosunku do zobowiązań roku poprzedniego. Nastąpiło bowiem obniżenie stanu wyceny inwestycji z tytułu akcji i innych form udziałów kapitałowych o 34,9 mld zł w wyniku spadku cen akcji banków i innych podmiotów notowanych na GPW w Warszawie. W Polsce od wielu lat mamy stabilną strukturę zobowiązań, w której dominują (około 75%) zobowiązania z tytułu akcji i innych form udziałów kapitałowych. Pozostałą część stanowią zobowiązania z tytułu instrumentów dłużnych.

Wykres 1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski

Źródło: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie bezpośrednie inwestycje za granicą w 2015 r.*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2017, s. 15

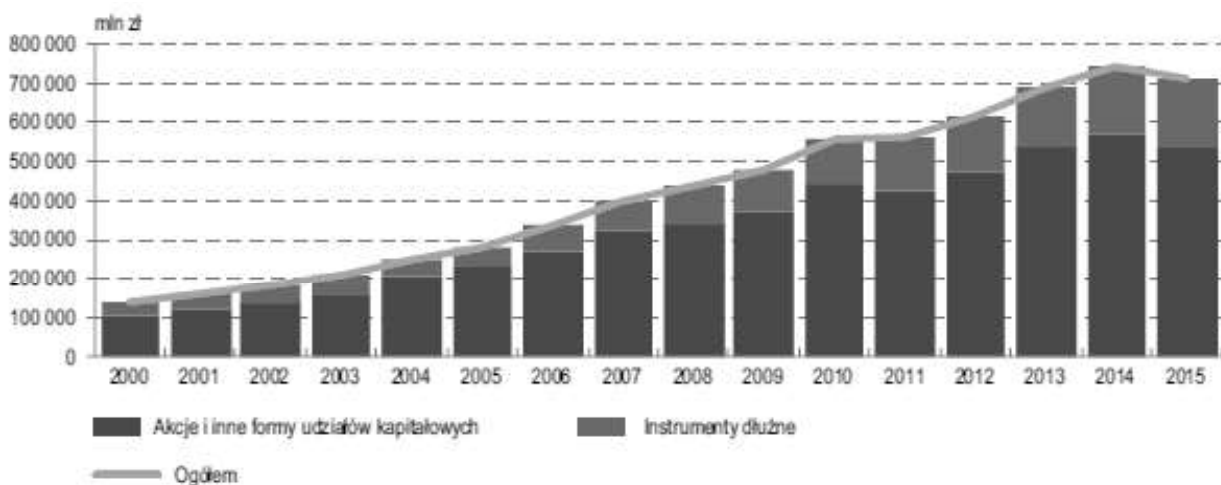
Największym polskim wierzycielem z tytułu inwestycji bezpośrednich są Niderlandy (18,2% stanu zobowiązań). Kolejne kraje to Niemcy (16,4%), Luksemburg (11,5%) i Francja (10,7%). Kraje Unii Europejskiej biorąc pod uwagę swobodę przepływu kapitału w blisko 92% stanowiły źródło zakumulowanego w Polsce kapitału. Kwestia pochodzenia kapitału jest jednak bardziej złożona niż przedstawiono to w tym artykule, gdyż o jego pochodzeniu należałoby pisać w kontekście podmiotu dominującego w grupie kapitałowej, do której należy inwestor bezpośredni.

Wśród głównych czynników pozytywnie stymulujących napływy w 2015 roku należy wymienić:

- relatywnie niski koszt siły roboczej (wśród krajów rozwiniętych,
- dobre wyniki przedsiębiorstwa z kapitałem obcym, co było zachętą do reinwestowania zysków w Polsce,
- osłabienie złotego względem innych walut, co sprzyjało wzrostowi siły nabywczej zagranicznych inwestorów,
- wysoki poziom wzrostu gospodarczego, który dodatkowo określał pozycję inwestycyjną kraju,
- zmiany w międzynarodowych regulacjach podatkowych¹¹.

Rozpatrując z kolei strukturę branżową stanu zobowiązań z tytułu BIZ zauważamy dominującą rolę

Wykres 2. Zobowiązania z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce

Źródło: *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie bezpośrednie inwestycje za granicą w 2015 r.*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2017, s. 21

sektora przetwórstwa przemysłowego (229,6 mld – 32%) oraz finansowo ubezpieczeniowego (134 mld zł – 19%). Kolejne branżowe obszary zaangażowania zagranicznych inwestorów to handel hurtowy i detaliczny wraz z naprawą pojazdów (108,6 mld zł – 15%) oraz obsługa rynku nieruchomości (56 mld zł – 8%).

Rozmieszczenie przestrzenne inwestycji zagranicznych w Polsce od wielu lat jest bardzo nierównomierne. Województwem, w którym zarejestrowano wg stanu zobowiązań największy poziom zaangażowania jest województwo mazowieckie. Jest to blisko 55% tj. 389,4 mld zł ogółu kapitału. O znacznie mniejszej skali zaangażowania można mówić w przypadku kolejnych województw wykazujących największe sumy zgromadzonego kapitału obcego. Są to województwa: śląskie (9,5%), wielkopolskie (8,9%) oraz dolnośląskie (5%). Następnie w dalszej kolejności plasują się województwa małopolskie i pomorskie. Podany stan rozmieszczenia geograficznego inwestycji zagranicznych w Polsce wiąże się z poziomem potencjału atrakcyjności inwestycyjnej poszczególnych województw. Należy jednak wspomnieć o tym, że przytoczone powyżej dane pokazują miejsce zarejestrowania siedziby podmiotu bezpośredniego inwestowania, co nie zawsze jest spójne z miejscem rzeczywistego ponoszenia nakładów inwestycyjnych. Dominacja jednego województwa jest jaskrawo widoczna. Na Mazowszu na koniec 2015 roku znajdowało się 3 528 podmiotów bezpośredniego inwestowania. Dane te odnoszą się także do tych firm, które mają siedzibę w Warszawie

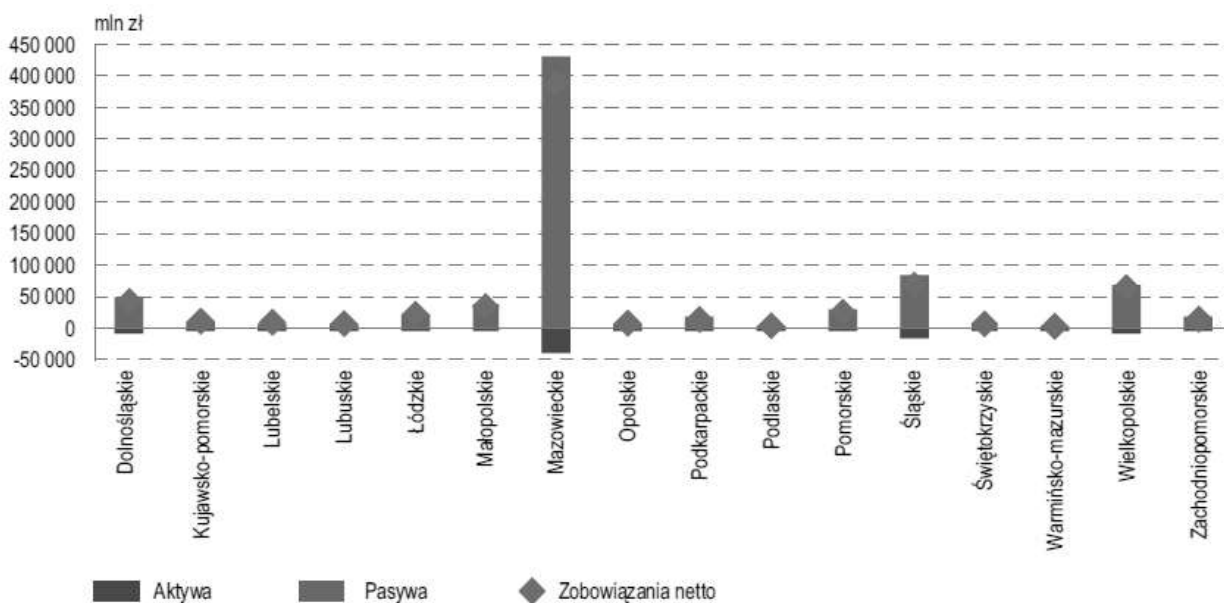
a działalność mogą prowadzić w różnych regionach naszego kraju.

Płock – miasto z wysokim poziomem atrakcyjności inwestycyjnej

Z danych przedstawionych na wykresie 3. w sposób jednoznaczny zarysowuje się dominacja jednego województwa w poziomie stanu zobowiązań z tytułu inwestycji typu BIZ. Należy jednak zaznaczyć, że jak stwierdzono to wcześniej, obraz ten nie oddaje w pełni ich rzeczywistego regionalnego rozmieszczenia. Ponadto cechą charakterystyczną, wyróżniającą ten region na tle kraju jest dominacja branż usług finansowych i ubezpieczeniowych. Wysoka serwicyzacja jest odnotowywana w regionie mazowieckim, który jest najbardziej rozwinięty ekonomicznie¹², a za razem najbardziej aktywny pod względem działań inwestycyjnych¹³. Ważną rolę odgrywają usługi takie jak pośrednictwo finansowe, usługi dla biznesu, telekomunikacja oraz edukacja.

Tak istotna kumulacja kapitału zagranicznego w regionie Mazowsza może być powiązana z oceną konkurencyjności tego regionu, jak też z intensywnością stosowania narzędzi zachęcających zagranicznych inwestorów. Według Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych oraz Ministerstwa Gospodarki należą do nich: dotacje rządowe, zachęty inwestycyjne w Specjalnych Strefach Ekonomicznych, parki przemysłowe i technologiczne oraz zwolnienia

Wykres 3. Zobowiązania z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce – stan na koniec 2015 roku

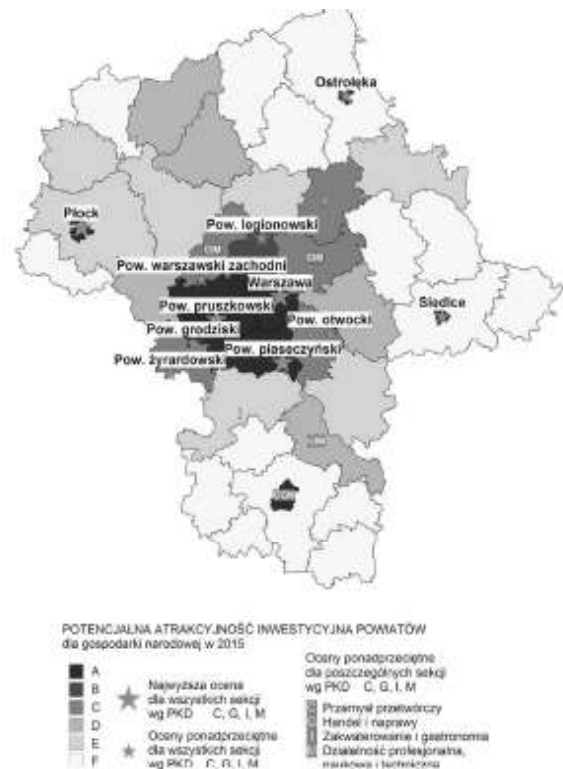
Źródło: Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie bezpośrednie inwestycje za granicą w 2015 r., Narodowy Bank Polski, Warszawa 2017, s. 21

z podatku od nieruchomości. Zatem polityka przyciągania inwestorów koncentruje się wokół czterech narzędzi: granty rządowe, ulgi podatkowe, doradztwo oraz kształtowanie środowiska przyjaznego przedsiębiorcy(tzw. zachęty niefinansowe)¹⁴. W województwie mazowieckim szczególnie istotnym wsparciem dla inwestorów są: Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze Agencji Rozwoju Mazowsza S.A., Mazowieckie Centrum Obsługi Inwestora partner PAiZ, Polska Izba Przemysłowo Handlowa Budownictwa, Polska Izba Handlu w Warszawie, Izba Przemysłowo Handlowa Inwestorów w Polsce oraz Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny. Niezwykle ważnym elementem wspomagającym inwestorów, w tym również zagranicznych są obecne tu podstrefy Specjalnych Stref Ekonomicznych. Analizując jednakże poziom atrakcyjności województwa mazowieckiego i w ślad za tym aktywności przedsiębiorstwa z kapitałem obcym wskazać należy na olbrzymie przestrzenne zróżnicowanie wewnątrz regionu pod względem warunków do prowadzenia działalności gospodarczej.

W grupie powiatów najwyżej oceniane miasta (złote gwiazdy) to Warszawa i Płock, natomiast w grupie gmin miejskich wśród najlepiej ocenianych również znajduje się miasto Płock. Wysoka ocena atrakcyjności Płocka nie ma jednak odzwierciedlenia w nakładach inwestycyjnych i obecności przedsiębiorstw z udziałem kapitału obcego. Region warszawski i podwarszawski są głównym obszarem lokowania (ewentualnie rejestracji) działalności z udziałem inwestorów zagranicznych.

Dane przedstawione w powyższych tabelach jednoznacznie wskazują na dominującą rolę Warszawy. Miasto Płock jest drugim po stolicy ośrodkiem

Rys. 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. mazowieckiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna Regionów 2016, PAiZ, Instytut Przedsiębiorstwa SGH w Warszawie, Warszawa 2016

w województwie mazowieckim pod względem wartości zaangażowanego kapitału zagranicznego, ale jest to skala bardzo mała, nieporównywalna z tym co zostało zakumulowane w województwie. Dane przedstawione od roku 2011 wskazują ponadto

Tabela 1. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego w wybranych jednostkach województwa mazowieckiego w latach 2011-2014

Lata	Województwo mazowieckie	Warszawa	Radom	Płock	Siedlce	Ostrołęka	Powiat płocki	
Liczba podmiotów								
2011	a	9447	7760	48	20	15	6	8
	b	37,9	31,15	0,19	0,08	0,06	0,02	0,03
2012	a	9979	8209	54	20	15	5	4
	b	38,51	31,68	0,21	0,08	0,06	0,02	0,02
2013	a	10098	8233	59	20	16	5	8
	b	38,65	31,51	0,23	0,08	0,06	0,02	0,03
2014	a	10321	8451	61	19	16	7	7
	b	39,00	31,93	0,23	0,07	0,06	0,03	0,03

a – w liczbach bezwzględnych; b – Polska = 100

Źródło: Miejski zeszyt statystyczny nr 23, Urząd Miasta Płocka, Płock 2016, tab. 5.17, s. 174

Tabela 2. Wartość kapitału zagranicznego w wybranych jednostkach województwa mazowieckiego w latach 2011-2014

Lata	Województwo mazowieckie	Warszawa	Radom	Płock	Siedlce	Ostrołęka	Powiat płocki	
Liczba podmiotów								
2011	a	79 866	68 701	114	628	62	0	2
	b	48,53	41,75	0,07	0,38	0,04	0,00	0,001
2012	a	88 643	76 607	147	638	62	0	0
	b	49,42	42,71	0,08	0,36	0,03	0,00	0,00
2013	a	93 015	91 034	148	648	42	0	0
	b	49,41	48,46	0,08	0,34	0,02	0,00	0,00
2014	a	97 116	84 826	124	643	42	357	3
	b	49,60	43,32	0,06	0,33	0,02	0,18	0,002

a – w liczbach bezwzględnych; b – Polska = 100

Źródło: Miejski zeszyt statystyczny nr 23, Urząd Miasta Płocka, Płock 2016, tab. 5.17, s. 174

na inną niepokojącą tendencję. O ile w przypadku województwa zauważamy w skali 4 lat przyrost o 23,5%, to w Płocku można mówić o wzroście wartości o 2,4%. Stagnacja obserwowana jest także w liczbie podmiotów z kapitałem zagranicznym. W innych miastach naszego regionu sytuacja jest bardzo podobna. Jedynie w Ostrołęce w roku 2014 zanotowano duży przyrost wartości kapitału świadczący o pozyskaniu zagranicznych inwestorów.

Istotną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie mazowieckim może być wykaz tzw. sektorów wysokich szans. Został on opracowany przez Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych we współpracy z samorządem województwa. Na podstawie analizy tendencji w zakresie napływu inwestycji do województwa sektorami tymi są: sektor spożywczy, budowlany i BPO. Atutem, który uatrakcyjnia miasto Płock jest lokalizacja Płockiego Parku Przemysłowo-Technologicznego i obecność Suwalskiej Strefy Ekonomicznej podstrefy Płock, gdzie można uzyskać ulgę w podatku dochodowym rzędu 20-40%¹⁵. Jest to więc zachęta typu „daj, a otrzymasz”, która na przykładzie miasta Płocka pokazuje jednakże, że ma całkowicie drugorzędną rolę w oczach inwestorów zagranicznych jako czynnik pobudzający ich aktywność.

Podsumowanie

Napływ BIZ do regionu wiąże się z szerokim zakresem następstw, w których odnaleźć można zarówno efekty pozytywne takie jak: aktywizowanie w różnorodnych płaszczyznach powiązań pionowych i poziomych z lokalnymi kooperantami,

przeptyw siły roboczej lub negatywne typu: wprowadzenie brudnej technologii, zwiększenie konkurencji na rynku czynników produkcji i lokalnym rynku dóbr i usług finalnych. O tym jaki ostatecznie będzie bilans tego oddziaływania decydują: wolumen i liczba projektów BIZ, typ inwestycji (greenfield, przejęcie), branża inwestycji i poziom zaawansowania technologii, strategia korporacji transnarodowej w zakresie zaopatrzenia, współpracy z otoczeniem, warunki otoczenia biznesu oraz polityka ekonomiczna władz. W przypadku Płocka te dwa ostatnie warunki wydają się być w zasięgu do ich kreowania przez władze lokalne. Wprowadzenie relacje rynkowe bazujące na dwustronnych korzyściach są kluczowe dla podjęcia decyzji o napływie BIZ tym niemniej rekomendowane jest dla władz lokalnych przedsięwzięcie pewnego typu działania w tym: oferowanie zachęt finansowych i pomocy prawnej dla inwestorów, finansowanie wystaw, misji handlowych, konferencji, wizyt gospodarczych, wszechstronne udostępnianie informacji (elektroniczne bazy danych, foldery reklamowe), działania zmierzające do kojarzenia kooperantów (negocjacje pomiędzy partnerami, rekomendacje, audyty firm dostawczych i odbiorców), oferowanie bazy do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, współpraca z organizacjami międzynarodowymi, organizowanie i współfinansowanie szkoleń¹⁶. Jak pokazują badania przeprowadzone wśród polskich samorządowców wyróżniającymi czynnikami wsparcia są: posiadanie przygotowanych terenów pod inwestycje, promocja i dostęp informacji o gminie (powiecie) w kilku językach obcych, możliwość otrzymania od władz lokalnych pomocy w pozyskiwaniu informacji, załatwianiu formalności

prawno-finansowych, wyodrębnienie w urzędzie komórki organizacyjnej dedykowanej wyłącznie inwestorom zagranicznym¹⁷. Patrząc zatem na pewnego rodzaju stagnację w kwestii goszczenia inwestorów zagranicznych w Płocku można

wskazać na bardzo budujący przykład działań w Kutnie, gdzie między innymi dzięki wydzieleniu terenów łódzkiej podstrefy ekonomicznej obserwowany jest systematyczny napływ inwestorów zagranicznych.

Przypisy

- ¹ World Investment Report 2016, United Nations Conference on Trade and Development UNCTAD, United Nations Publication, s. 16-19.
- ² *Przepływy kapitału w krajach rozwijających się w latach 2000-2011*, NBP, Instytut Ekonomiczny, Warszawa 2012.
- ³ OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment-Third Edition, Paris 1996, s. 7.
- ⁴ T. Rynarzewski, A. Zalewska-Głębocka, *Międzynarodowe stosunki gospodarcze-teoria wymiany, polityka handlu międzynarodowego*, PWN, Warszawa 2006, s. 219-220.
- ⁵ A. Zorska, *Korporacje transnarodowe*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne 2007, s. 141.
- ⁶ Dunning J. H., *Multinational Enterprises and the Global Economy*, Addison-Wesley, Wokingham 1993, s. 79-84.
- ⁷ *Przepływ kapitału w krajach... op. cit.*, s. 27.
- ⁸ *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie bezpośrednie inwestycje za granicą w 2015 r.*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2017.
- ⁹ A. Kłysik-Uryszek, *Aktywność zagranicznych inwestorów bezpośrednich krajów strefy EURO w gospodarce Polski*, Acta universitatis Lodziensis, Folia Oeconomica 238, 2010, s. 52-53.
- ¹⁰ EY Attractiveness survey Europe 2016, *How can Europe's investors turn resilience into growth?*
- ¹¹ *Ibidem*.
- ¹² *Atrakcyjność inwestycyjna regionów*, 2016, PAIZ, Instytut Przedsiębiorstwa SGH w Warszawie, Warszawa 2016, s. 4.
- ¹³ M. Piekut, *Innowacyjna działalność przedsiębiorstw w Polsce na tle Europy Środkowo-Wschodniej*, „Zeszyty Naukowe Mazowieckiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie”, nr 2, s. 113-124.
- ¹⁴ T. M. Napiórkowski, *Wpływ polityki wobec BIZ na napływ kapitału produkcyjnego i działalność korporacji transnarodowych w Polsce [w:] Polska – Raport o konkurencyjności 2016, Znaczenie polityki gospodarczej i czynników instytucjonalnych*, red. naukowy M. A. Weresa, Instytut Gospodarki Światowej, SGH, Warszawa 2016.
- ¹⁵ https://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse [dostęp: 11.10.2017 r.].
- ¹⁶ World Investment Report 2016, United Nations Conference on Trade and Development UNCTAD, United Nations Publication, s. 118-121.
- ¹⁷ T. Domżyński, W. Urbaniak, *Rola jednostek samorządu terytorialnego we wspieraniu inwestorów zagranicznych w województwie łódzkim [w:] Rola bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kształtowaniu aktualnego i przyszłego profilu gospodarczego województwa łódzkiego*, red. naukowy M. Świerkocki, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2011.

DIRECT FOREIGN INVESTMENTS IN PŁOCK

Summary

The article attempts to determine both current intensity of capital inflow and the overall level of accumulation of foreign direct investment in the Mazowieckie voivodship. The author has distinguished and characterized major focus points in theoretical considerations upon transnational capital flows. Major stimulation factors of cash inflow into Poland, with primary focus on Mazowieckie voivodship, were indicated. Aforesaid analysis has taken under consideration the level of attractiveness of various Polish economic regions. The author has scrutinized uneven distribution of economic potential of Mazowian voivodship. An enormous variation in terms of conditions for conducting business activity within the region has been proven, which results in uneven distribution of level of activity of enterprises with foreign capital in the region.